

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА

ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No.3

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Формиране на иновационно творческото мислене :

- Формирането на иновационното творческо мислене се основава нашироко използваните в приложната психология “отключващи фактори”.
- Хората, които са творческо, иновационно настроени имат повече идеи от тези, които не са. Това е основна същностна характеристика. Творческото мислене и способност не представлява някаква мистична сила. То е просто способността да се измислят много идеи.
- За активиране на иновативното, творческо мислене на ръководния персонал американските изследователи и практики Флорънс Бъргър и Денис Фъргюсън предлагат използването на **четири отключващи фактори**, наречени от тях “ключове”, “лепило”, “напомняния” и “въпроси”.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Фактори, отключващи иновационното творческо мислене:

- **Напомняния (асоциации).** Една мисъл никога не влиза в човешкото съзнание, освен ако нещо не я постави там.
- Потокът на мисълта, най-просто казано, представлява една мисъл която напомня, провокира друга мисъл. Творческото, иновативно мислене зависи от използването на така наречените “неявни” напомняния, неявни асоциации.
- **Въпросите – главен отключващ фактор.** Най-мощният и вездесъщ инструмент за провокиране на творческото мислене е въпросът. В известен смисъл, всички творчески мисли зависят от поставяните въпроси.
- Следва да се подчертае, че процесът на задаване на въпроси в човешкия мозък се осъществява подсъзнателно. Ако човек обаче иска да бъде по-творчески настроен, по-креативен, то най-важното нещо, което той или тя може да направи е да си задава съзнателно въпроси.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

• **Техника №1: Свободните асоциации:**

Техниката на свободните асоциации за генериране на иновационни идеи се възползва от предимството на споменатите вече напомняния, които се появяват, когато човешкото съзнание е оставено да блуждае свободно. Човек започва мисловния си процес с нещо (дума, въпрос, рисунка, аромат, чувство), което е свързано с предмета на мислене.

Да предположим, например, че даден човек мислите за вида забавление, които трябва да се използва за привличане на посетители в неговия бар през типичните делнични вечери. Същият този човек започва да мисли с думата “забавление”, както следва:

Забавление → Филми → Робърт де Ниро → Статия, която е прочел за Робърт де Ниро → Лайф-стайл списания → Книги → Литературни класици → Класици в театъра и киното → Станиславски → театрални импровизации → Аха! Театрални импровизации в бара. Чудесно!

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

- **Техника №2: Метафорите:**

Творчески и иновативно настроените хора използват множество метафори, когато мислят и когато общуват с останалите. Бизнес жаргонът е пълен с метафори, например: *Оперативен кошмар; Финансова суша; Преговорен марафон; Конкурентна борба; Златна акция; Рекламен удар; Пазарен пробив и др.*

Метафорите и творческото и иновационно мислене са тясно свързани. Метафората в крайна сметка представлява разкриване на взаимовръзка между две привидно несвързани неща. Тъй че, ако човек се нуждае от творчески и иновационни идеи, то е добре да опита да помисли и за няколко творчески и иновационни метафори. След което, той или тя е добре да помисли върху същността на метафорите и да види дали нещо от нея не може да се приложи по отношение на първоначално поставения въпрос.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ №. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

- **Техника №3: Изреждане на определения и признаци :**

При използването на тази техника се изреждат всички определени и/или признаци (отличителни характеристики) на дадено конкретно измерение на стопанската организация, стопанската дейност или конкретния продукт или технология, които трябва да се иновират. След това се обмислят промени, които могат да бъдат направени по отношение на всяко определение или признак, както и последствията от тези промени.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

Техника №4: SCAMPER :

В началото на 50-те години на XX-ти век Алекс Осбърн, един от пионерите в изследването на творческото и иновационно мислене, разработва списък с глаголи за действие, които биха довели до генерирането на идеи за промяната на нещо. По-късно Робърт Еберле, организира тези глаголи в съкращението “SCAMPER” на английски език (ЗКАМПЕП на български език):

S = Substitute – Замествам

C = Combine – Комбинирам

A = Adapt – Адаптирам

M = Magnify, Minify – Модифицирам в смисъл: Увеличавам, Намалявам

P = Put to other use – Предназначавам за друга употреба

E = Eliminate – Елиминирам;

R = Reverse, Rearrange – Обръщам, Преподреждам

Ако всеки един от гореизброените глаголи се приложи по отношение на процедура или ситуация, която даден ръководител иска да промени, то той/тя може да достигне до определен брой творчески и иновационни идеи.

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

Техника №5: Матричен анализ

Техниката на матричния анализ е начин за осигуряване отварянето на всички мисловни кутии, които са пряко свързани с даден проблем.

Матричният анализ може да накара човек да направи комбинация от мисловни кутии, които, макар че са се намирали “пред самия му нос”, никога преди това не са били взимани предвид.

С помощта на тази техника ръководството на хотела може да състави матрица поредица от свързани особености, характеристики или фактори по вертикалната ос на матрицата с поредица от свързани особености, характеристики или фактори по хоризонталната ос. След като матрицата е съставена, тя може да бъде запълнена с идеи, които свързват хоризонталните фактори, характеристики или особености с вертикалните фактори, характеристики или особености. В разглеждания пример вертикалната ос на матрицата ще съдържа различни групи клиенти, а хоризонталната ос – различни видове времеви периоди през деня с ниска посещаемост от клиенти (Табл. 1).

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

Техника №5: Матричен анализ (продължение):

Табл. 1. МАТРИЧЕН АНАЛИЗ: Възможности за използване на хотелски ресторант във времето междуосновните хранения през деня

Периоди между основните хранения

	Закуска – Обяд	Обяд – Ранно привечер	Ранно привечер – Вечеря	Късно вечер
Малки деца	Късна сутрешна закуска и разказване на приказка	Следобедна закуска и игри, рисуване с моливи и куклени спектакли	Сладолед, пуканки, Дисни филми	Сладки и мляко, приказки за лека нощ
Студенти	Бързо кафе и похапване в междучасията между лекциите и упражненията	Следобедно похапване и учене, преподавателско-студентски конференции	Късна вечеря за тези студенти, които нищо не са хапнали през деня	Почивка от учене в полунощ, забавление на живо, танци
Туристи	Регионални, местни специалитети, кафе, лекция за местните туристически забележителности	Шоу-програми за запознаване с местните занаяти	Регионални, местни десерти, дегустация на вино	Информация за предстоящите туристически атракции и събития през следващия ден
Бизнесмени	Кафе пауза за прочитане на бизнес пресата	Специална салата “Нова епоха” за бизнес срещи; честване на края на работния ден с последни новини от затварянето на борсите	Вечеря за работещите до късно	Бар за “работещите в мрежа”
Театрална публика		Ранна вечеря преди започване на театралните представления	Напитки с намаление за хората, които са попаднали на слаби пиеси и са ги излезли преди края на представлението	Пohaпване след края на постановките
Възрастни граждани	Кафе и късна закуска. Игра на карти и табла	Следобедно похапване, ранна вечеря, лекции, сказки или дискусии	Кафе и десерти, игра на карти, табла и шах	Бални и ретро танци

ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА, ЛЕКЦИОНЕН ЦИКЪЛ No. 3

Техники за генериране на иновационни идеи:

Фиг. 1. Проектно дърво